

Sletskovvej

Herlufmagle

NÆM 2002:113B; KUAS 2003-2122-1442

**Registrering i forbindelse med kloak- og
vejføring til nyt boligområde ved Vejgården**

Næstved Museum 2006

Sletskovvej, Herlufmagle

Rapport for arkæologisk overvågning

NÆM 2002:113B; KUAS 2003-2122-1442

Herlufmagle Sogn, Tybjerg Herred, Præstø Amt;

Stednavn: Sletskovvej

Stednr.: 05.07.05

4-cm kort: 1512 4 NV

Registrering i forbindelse med afgravning af kloak- og vejtracé til nyt boligområde ved Vejgården syd for Herlufmagle. Ud over en kogestensgruberække blev der kun registreret få kulturspor.

Undersøgelsens baggrund og metode

På opfordring fra Suså Kommune fulgte Næstved Museum jordafrømningen forud for anlæggelse af kloak, vej og regnvandsbassin på arealet, da der af planlægningsmæssige årsager ikke var tid til at udføre en egentlig forundersøgelse.

Næstved Museum havde anbefalet forundersøgelse, da området ligger nær den middelalderlige landsby Herlufmagle (opr. Helgelev), ligesom resterne af en langdysse kun ca. 50 m vest for lokalplansområdet, kunne indikere tilstedeværelsen af en boplads i umiddelbar nærhed. Ved byggearbejde på boligområdet "Vejgården" er endvidere som løsfund fremkommet en stridsøkse.

Undersøgelsen blev foretaget 15.-17. august 2006 forestået af cand.mag. Susanne Outzen, ansvarlig leder var museumsinspektør Thomas Roland, Næstved Museum.

I alt blev muldafrømningen af ca. 1000 m tracé af varierende bredde fulgt. Dels i forbindelse med kloakføring (ca. 1,5-2 m), dels ved afgravning til vejføring til et nyt boligområde vest for bebyggelsen "Vejgården" (ca. 6-8 m's bredde) og dels besigtigelse af afgravning i forbindelse med etablering af et regnvandsbassin op mod jernbanen mod vest.

Topografi

Tracéet strakte sig i fra plateauet omkring kote 37 oh i øst (med "Vejgården") mod de lavereliggende områder ved jernbanen i vest (omkring kote 32 oh).

I grøften syd for Vejgården var muldlaget forholdsvis tykt, ca. 0,6-0,7 m., mens det på stykket syd for og i området for nye bebyggelse, var forholdsvis tyndt, ca. 0,3 m. I lavningen øst for jernbanen var muldlaget ligeledes tyndt, ca. 0,3 m. Overalt blev der gravet til undergrund.

Anlægsspor

Anlægssporene i de afgravede grøfter var generelt meget sparsomme og ud over en ansamling af kogestensgruber påkaldte ingen sig yderligere opmærksomhed.

Hele området øst for jernbanen, hvor det kommende regnvandsbassinet planlagt placeret, var i nyere (nyeste?) tid opgravet og genopfyldt med grus og sten samt forurenat med asfalt. Flere steder på tracéet så endvidere større, moderne nedgravninger og opfyldsområder (jf. oversigtsplan. Alle eventuelle forhistoriske kulturspor var disse steder bortgravet.

Kogegruber

De syv kogestensgruber fremkom ved vejen umiddelbart syd og øst for den kommende parcel 15 (jf. plantegning i 1:100). Kogegruberne bestod af håndstore, skørbrændte sten og trækul og havde uregelmæssig rundet form. Anlæggene var gravet ca. 0,4-0,5 m ned i undergrunden.

Fem af anlæggene lå med temmelig regelmæssig afstand (0,7-1 m) på en nord-syd forløbende række, og synes således at udgøre en anlagt enhed. Rækken af kogegruber syntes at følge topografien. Der kunne i forbindelse med kloakafgravningen ikke udvides omkring rækken, men der er mulighed for, at der findes flere tilsvarende anlæg i området omkring.

Længere eller kortere rækker af kogestensgruber er en anlægstype, der i de seneste år har fået stadig større bevågenhed indenfor arkæologien og det er bl.a. blevet foreslået, at de repræsenterer måltidspladser i forbindelse med oldtidens kultiske fester ved særlige religiøse højtider o.lign.

Ingen af gruberne indeholdt daterende fund, men der syntes ikke at være tvivl om, at de tilhørte oldtiden – formentlig sen bronzevalder/tidlig jernalder, hvor de fleste af sådanne anlæg synes anlagt.

<i>Køgegrube 1</i>	Grubens største udstrækning:	1 x 0,9 m.
<i>Køgegrube 2</i>	Grubens største udstrækning:	0,7 x 9 m.
<i>Køgegrube 3</i>	Grubens største udstrækning:	1,1 x 0,7 m.
<i>Køgegrube 4</i>	Grubens største udstrækning:	0,7 x 0,84 m.
<i>Køgegrube 5</i>	Grubens største udstrækning:	0,5 x 0,7 m.
<i>Køgegrube 6</i>	Grubens største udstrækning:	0,6 x 0,7 m.
<i>Køgegrube 7</i>	Grubens største udstrækning:	0,84 x 0,95 m.

Fremtidigt arbejde

Det er sandsynligt, at der omkring den afdækkede kogestensrække findes flere tilsvarende anlæg, ligesom der muligvis kan findes bebyggelsesspor på plateauet for det kommende boligbyggeri. Det anbefales derfor at disse områder undersøges arkæologisk forud for anlægsarbejde.

23. august 2006
Næstved Museum

Susanne Outzen

NÆM 2002:113B

Sletskovvej, Herlufmagle

